

Zajímavá ornitologická pozorování na střední Moravě v roce 2018

*Interesting bird records in Central Moravia in 2018*Jiří Šírek¹⁾¹⁾Tržní náměstí 63, 752 01 Kojetín, Česká republika, e-mail: jirka.sirek@seznam.czŠírek J. 2019: Zajímavá ornitologická pozorování na střední Moravě v roce 2018. / *Interesting bird records in Central Moravia in 2018*. Zprávy MOS 77: 39–45.

V následujícím přehledu jsou uvedena nejzajímavější ornitologická pozorování z oblasti střední Moravy Olomouckého a Zlínského kraje za období 1. 1. 2018 – 31. 12. 2018. Jedná se o výběr těchto pozorování z archivu autora a z faunistické databáze na webu www.birds.cz. U každého druhu je uvedeno datum pozorování, katastr obce, kde byl pták pozorován a ve zkratce i okres a kraj s doplněním případných poznámek k výskytu. U některých druhů s větším množstvím záznamů, je výskyt shrnut, a jsou uvedeny souhrnné údaje a zajímavosti. Pozorování druhů označených * posuzuje faunistická komise ČSO. Tam, kde bylo pozorování schváleno, je uvedena zkratka FK a číslo jednací, pod kterým bylo pozorování akceptováno.

The article summarizes the most important ornithological records from the area of Central Moravia - Olomouc and Zlín regions - from the period 1 January 2017 – 31 December 2017. The overview was compiled from the faunistic database www.birds.cz and from the author's records. Observations marked with asterisk are assessed by the Czech Rarities Committee. Where no reference number is provided, the decision of the Czech Rarities Committee was not known at the time of compilation of this paper.

Keywords: faunistic, rare birds, Central Moravia, 2018

POZOROVÁNÍ:**Labuť zpěvná, *Cygnus cygnus***

2018: 1 pár vyhnízdil Chropyně, KM, ZL, vodil 4 pull., všechna zmizela (J. Šírek, J. Šafránek aj.)
25.04.–23.9./18.10.–18.11.2018: 1 ad. ex. Záhlinice, KM, ZL (P. Shromáždil, Z. Němeček a jiní)
26.09.2018: 1 ex. Lukavice, SU, OL (T. Oplocký)
03.–06.10.2018: 1 ad. ex. Tovačov, PR, OL (D. Křenek, J. Šírek a jiní)
05.12.2018: 1 ex. Ostrožská Nová Ves, UH, ZL (M. Sochor, M. Sochorová)

*Labuť malá, *Cygnus columbianus*

01.–11.11.2018: 2 ad. ex. Moravičany, SU, OL (P. Kovařík, J. Körner a jiní; FK 45/2018)

Husice rezavá, *Tadorna ferruginea*

22.–23.03.2018: 1 ex. Vsetín, VS, ZL (M. a R. Zádrapoví)

Turpan hnědý, *Melanitta fusca*

27.12.2018: 15 ex. Ostrožská Nová Ves, UH, ZL (M. Palička)

Morčák prostřední, *Mergus serrator*

01.01.–04.03.2018: 1 ex. Tovačov, PR, OL (V. Danzmajer, J. Šírek a jiní)
06.04.2018: 6 ex. Tovačov, PR, OL (J. Šírek)

Potáplice severní, *Gavia arctica*

02.04.2018: 8 ex. Šumvald, OL, OL (M. Vavřík)
27.12.2018: 8 ex. Ostrožská Nová Ves, UH, ZL (M. Palička)

Potáplice malá, *Gavia stellata*

04.–21.04.2018: 1 ex. Tovačov, PR, OL (J. Šírek aj.)

Potápka rudokrká, *Podiceps grisegena*

21.1.–04.02.2018: 1 ex. Ostrožská Nová Ves, UH, ZL (P. Brychta a jiní)
09.–13.04.2018: 2 ex. Tovačov, PR, OL (J. Šírek)

Foto 1: Káně bělochvostá, *Buteo rufinus*, Tovačov 28.11.2018, foto: Č. Číhalík.

Foto 2: Chřástal malý, *Zapornia parva*, Chropyně, 22.7.2018, foto: Z. Němeček.

Potápka žlutorohá, *Podiceps auritus*

- 01.01.–28.01.2018: 1–2 ex. Tovačov, PR, OL
(J. Šírek, E. Anders a jiní)
- 13.01.–16.02.2018: 1–2 ex. Ostrožská Nová Ves,
UH, ZL (G. Čamlík a jiní)
- 05.04.2018: 1 ex. Tovačov, PR, OL (J. Šírek)
15. a 22.4.2018: 2 ex. Tovačov, PR, OL (L. Doupal,
J. Šírek)
- 09.11.–16.12.2018: 1–4 ex. Tovačov, PR, OL
(J. Šírek, J. Šafránek a jiní)
- 02.–09.12.2018: 1 ex. Ostrožská Nová Ves, UH, ZL
(J. Zeman a jiní)

Potápka černokrká, *Podiceps nigricollis*

- V celé oblasti nezjištěno v roce 2018 hnízdění.
- 12.–28.01.2018: 1 ex. Tovačov, PR, OL (P. Křeček aj.)
- 23.–27.01.2018: 1–2 ex. Ostrožská Nová Ves, UH,
ZL (J. Horák a jiní)
- 27.01.–12.02.2018: 1 ex. Moravičany, SU, OL (Greplovi)

Kormorán malý, *Phalacrocorax pygmeus*

- 29.–30.07.2018: 1–2 ex. Tovačov, PR, OL (J. Šírek,
T. Oplocký)
- 08.12.2018: 1 ex. Ostrožská Nová Ves, UH, ZL
(J. a J. Růžičkovi)

Volavka červená, *Ardea purpurea*

- 21.07.2018: 1 ex. Staré Město, UH, ZL (M. Palička)
- 29.07.2018: 1 ex. Majetín, OL, OL (T. Oplocký)
- 01.08.2018: 1 juv. Vrbátky, PV, OL (T. Oplocký)
- 27.08.2018: 2 ex. Uherský Ostroh, UH, ZL
(M. Palička)
- 29.08.2018: 1 ex. Záhlinice, KM, ZL (R. Strnad)

Volavka stříbřitá, *Egretta garzetta*

- 29.–30.04.2018: 1 ex. Záhlinice, KM, ZL (J. Šafrá-
nek a jiní)
- 30.04.2018: 1 ex. Ostrožská Nová Ves, UH, ZL
(M. Palička)
- 29.06.–15.09.2018: 1–4 ex. Záhlinice, KM, ZL
(J. Šafránek a jiní)
- 11.08.–02.09.2019: 1–2 ex. Kožušany-Tážaly, OL,
OL (J. Střítecký)

Kolpík bílý, *Platalea leucorodia*

- 14.04.2018: 2 ex. Záhlinice, KM, ZL (J. Štencel a jiní)
- 07.05.2018: 2 ex. Tovačov, PR, OL (J. Šírek)
- 13.05.2018: 2 ex. Chropyně, VS, ZL (E. Anders)
- 11.06.2018: 2 ex. Tovačov, PR, OL (J. Šírek)
- 09.08.–15.09.2018: 2–3 ex. Záhlinice, KM, ZL
(J. Beran a jiní)

Foto 3: Břehouš černoocasý, *Limosa limosa*, Tovačov, 19.4.2018, foto: Č. Číhalík.

Foto 4: Lyskonozí úzkozobí, *Phalaropus lobatus*, Krčmaň, 2.9.2018, foto: Z. Němeček.

Bukač velký, *Botaurus stellaris*

09.03.2018: 1 ex. Záhlnice, KM, ZL (J. Körner)
16.09.2018: 1 ex. Hustopeče n.B., PR, OL (J. Lehký)

Orel skalní, *Aquila chrysaetos*

03.03.2018: 1 imm. Suchá Loz, UH, ZL (J. Horák)
10.03.2018: 1 imm. Biskupice, ZL, ZL (R. Slavkovský)
23.03.2018: 1 imm. Prakšice, UH, ZL (P. Pavelčík)
07.04.2018: 1–2 ad. Podhoří, PR, OL (J. Zeman)
15.04.2018: 1 ex. Potštát, PR, OL (R. Glavatý)
06.05.2018: 1 ex. Lipňany, OL, OL (J. Panzner)
14.05.2018: 1 ad. Loučná n. Desnou, SU, OL (M. Miškovský)
29.06.2018: 2 ad., okres OL, OL (O. Boháč, F. Petřík)
29.07.2018: 1 imm. Bojkovice, UH, ZL (J. Křížka)
11.08.2018: 1 ex. Velké Losiny, SU, OL (A. Koukolíková)
29.08.2018: 2 ex. Vlčnov, UH, ZL (J. Křížka)

*Orel volavý, *Clanga clanga*

13.10.2018: 1 ex. 1K Šternberk - Dalov, OL, OL (O. Boháč; FK 38/2018)

Na fotce ptáka byla patrná vysílačka, díky tomu se podařilo dohledat jeho původ - šlo o mládě z oblasti Biebrza na tahu směrem ke Španělsku,

ze Šternberka přeletěl nad Brnem a Českými Budějovicemi, naše území opustil nad Šumavou (J. Lontkowski in litt.)

Orel křiklavý, *Clanga pomarina*

V oblasti pozorován min. 19× mezi
17.06.–06.09.2018 v okresech PR, OL, PV, KM a UH v počtu 1-2 ex.

Orel královský, *Aquila heliaca*

V oblasti pozorován min. 11× mezi
12.05.–13.10.2018 v okresech PV, OL, UH v počtu 1-3 ex., maximum 19.08.2018: 3 imm. Bedihošť, PV, OL (T. Oplocký)

Káně bělochvostá, *Buteo rufinus*

01.–17.01.2018: 1 ex. 2K Troubelice/Medlov, SU, OL (M. Vavřík a jiní)
21.02.2018: 1 ad. ex. Lopeník, UH, ZL (Z. Piro)
08.05.2018: 1 ex. Kojetín, PR, OL (J. Šírek)
27.05.2018: 1 ex. Záříčí, KM, ZL (J. Šírek)
25.06.2018: 1 ex. Jesenec, PV, OL (L. Greplová)
25.–26.08.2018: 1 ex. 2K Vrahovice, PV, OL (J. Zeman)
26.08.–11.09.2018: 1 ex. Těšetice/Senice na Hané, OL, OL (J. Beran, J. Beranová a jiní)

Foto 5: Racek malý, *Hydrocoloeus minutus*, Záhlinice, 23.4.2018, foto: Č. Čihalík.

Foto 6: Rybák velkozobý, *Sterna caspia*, Záhlinice, 17.4.2018, foto: Č. Čihalík.

31.08.2018: 1 ad. ex. Hrdibořice, PV, OL (D. Řezáč, T. Oplocký, J. Rubeš)

28.09.2018: 1 ex. 1K Dolní Němčí, UH, ZL (M. Palička)

28.11.2018: 1 ex. 1K Tovačov, PR, OL (V. Dobeš, Č. Čihalík, J. Šírek)

02.–05.12.2018: 1 ex. 1K Dolní Němčí, UH, ZL (J. Křížka, H. Matušík)

*Moták stepní, *Circus macrourus*

07.04.2018: 1 M Slavkov, OL, OL (J. a L. Zemanovi; FK 37/2018)

Raroh velký, *Falco cherrug*

04.03.2018: 1 ex. Blatec, OL, OL (O. Boháč)

02.08.–17.12.2018: 1-3 ex. celkem min. 35x v okresech OL, PV, PR

30.09.2018: 1 ex. Držková, ZL, ZL (M. Škrott)

24.12.2018: 1 ex. Břest, KM, ZL (P. Shromáždil)

Poštolka rudonohá, *Falco vespertinus*

V oblasti pozorována celkem min. 28x v počtu 1–3 ex. v okresech OL, PV, KM, UH v období 02.08.–05.09.2018

Tetřívěk obecný, *Lyrurus tetrix*

04.02.2018: 1M Přerovsko, PR, OL (J. Stříteský)

14.04.2018: 1–2M Olomouc. kraj, OL (J. Stříteský)

27.10.2018: 1 ex. Kunčice, SU, OL (M. Mokrejš)

Chřástal kropenatý, *Porzana porzana*

04.04.2018: 8 ex. Hlušovice, OL, OL (L. Doupal, K. Maton)

08.–11.04.2018: 1 ex. Záhlinice, KM, ZL (J. Šafránek a jiní)

15.04.2018: 1 ex. Střížovice, KM, ZL (O. Boháč, J. Vaník)

Chřástal malý, *Zapornia parva*

14.–17.04.2018: 1 ex. Záhlinice, KM, ZL (M. Korbelová a jiní)

30.04.2018: 1 ex. Chropyně, KM, ZL (Z. Němeček, J. Šafránek)

20.05.2018: 1 ex. Haukovice, OL, OL (O. Boháč)

12.07.–28.09.2018: 1 juv. Chropyně, KM, ZL (Z. Němeček)

24.07.2018: 3 juv. Chropyně, KM, ZL (J. Novák)

18.08.2018: 1 ex. Tovačov, PR, OL (L. Doupal)

Jeřáb popelavý, *Grus grus*

12.01.2018: 6 ex. Zlín, ZL, ZL (V. Daňková)
 08.12.2018: 150 ex. Napajedla, ZL, ZL (P. Baran,
 B. Bindas)

Ústříčník velký, *Haematopus ostralegus*

22.04.2018: 1 ex. Tovačov, PR, OL (L. Doupal)

Tenkozobec opačný, *Recurvirostra avosetta*

18.04.2018: 2 ex. Spytihněv, ZL, ZL (M. Palička)

Pisila čáponohá, *Himantopus himantopus*

12.–15.04.2018: 1-2 ex. Záhlinice, KM, ZL (M. Kor-
 belová a jiní)
 22.–23.05.2018: 1F Záhlinice, KM, ZL (Z. Něme-
 ček, V. Železný)

*Keptuška stepní, *Vanellus gregarius*

22.09.2018: 1 ex. 1K Majetín, OL, OL (D. Řezáč,
 M. Jurečka; FK 30/2018)
 13. pozorování v České republice a 6. na střední
 Moravě bylo dobře zdokumentováno.

Slučka malá, *Lymnocyrtes minimus*

21.11.2018: 5 ex. okres Olomouc, OL (O. Boháč)
 08.12.2018: 1 ex. Majetín, OL, OL (I. Uřinovský)

Jespák písečný, *Calidris alba*

06.–08.09.2018: 1 ad. ex. Záhlinice, KM, ZL
 (P. Mezulian, Z. Němeček a jiní)

Jespák rezavý, *Calidris canutus*

05.–15.08.2018: 1-2 ad. ex. Záhlinice, KM, ZL
 (J. Šafránek, M. Neznámý a jiní)

Bekasina větší, *Gallinago media*

30.04.2018: 1 ex. Krčmaň, OL, OL (D. Řezáč,
 P. a L. Svobodovi)

Koliha malá, *Numenius phaeopus*

10.–25.04.2018: 1 ex. Záhlinice a Střížovice, KM,
 ZL (P. Shromáždil, Z. Němeček a jiní)
 19.04.2018: 1 ex. Tovačov, PR, OL (J. Šírek)
 25.04.2018: 1 ex. Majetín, OL, OL (I. Uřinovský)

Břehouš černoocasý, *Limosa limosa*

15.–20.04.2018: 1 ex. Tovačov, PR, OL (L. Doupal aj.)
 18.–21.04.2018: 1 ex. Záhlinice, KM, ZL (J. Šafránek)
 09.–19.08.2018: 2-6 ex. Záhlinice, KM, ZL (J.
 Kačírková a jiní)

Vodouš štíhlý, *Tringa stagnatilis*

01.05.2018: 2 ex. Krčmaň, OL, OL (I. Uřinovský)

Lyskonoh úzkozobý, *Phalaropus lobatus*

01.–02.09.2018: 2 ex. 1K Krčmaň, OL, OL (I. Uři-
 novský, T. Oplocký, D. Řezáč a jiní)

Racek malý, *Hydrocoloeus minutus*

22.04.2018: 96 ex. Tovačov, PR, OL (L. Doupal),
 20 ex. Majetín, OL, OL (O. Boháč), 49 ex. Šum-
 vald, OL, OL (M. Vavřík), 65 ex. Záhlinice, KM,
 ZL (J. Šafránek a jiní)
 23.04.2018: 150 ex. Záhlinice, KM, ZL (J. Šírek,
 Č. Číhalík)

Racek žlutonohý, *Larus fuscus*

30.03.–02.04.2018: 4 ex. Tovačov, PR, OL (J. Šírek)
 02.04.2018: 3-4 ex. Náklo, OL, OL (J. Zeman)

*Racek tříprstý, *Rissa tridactyla*

12.05.2018: 1 ex. 2K Chomoutov, OL, OL
 (O. Boháč; FK 08/2018)

Květnové pozorování je nejpozdnějším jarním
 výskytem na našem území.

Rybák velkozobý, *Sterna caspia*

06.04.2018: 1 ex. Tovačov, PR, OL (J. Šírek)
 17.04.2018: 2 ex. Záhlinice, KM, ZL (J. Šírek,
 J. Pohanka)
 21.05.2018: 1 ex. Tovačov, PR, OL (T. Oplocký)
 03.09.2018: 2 ex. Záhlinice, KM, ZL (Z. Němeček)

Rybák malý, *Sternula albifrons*

31.05.2018: 1 ex. Tovačov, PR, OL (J. Šírek)

Rybák bahenní, *Chlidonias hybridus*

V celé oblasti od 22.04.–07.07.2018 zjištěn min. 19×
 v počtu 1-2 ex. v okresech PR, OL, KM

Foto 7: Linduška úhorní, *Anthus campestris*, Vojnice, 5.9.2018, foto: J. Vinterová.

Foto 8: Špaček růžový, *Pastor roseus*, Krčmaň, 24.5.2018, foto: Č. Čihalík.

Maxima: 23.05.2018: 4 ex. Krčmaň, OL, OL (I. Uřinovský)
30.05.2018: 4 ex. Záhlinice, KM, ZL (J. Šafránek aj.)

Rybák bělokřídlý, *Chlidonias leucopterus*

V celé oblasti od 29.04.–23.05.2018 zjištěn min.

10x v počtu 1–7 ex. v okresech PR, KM

Maxima: 20.05.2018: 8 ex. Tovačov, PR, OL (J. Šírek)

Rybák černý, *Chlidonias niger*

30.04.2018: 50 ex. Záhlinice, KM, ZL (J. Beran)

Sýček obecný, *Athene noctua*

27.08.2018: 1 ex. Prakšice, UH, ZL (P. Pavelčík)

Puštík bělavý, *Strix uralensis*

17.01.2018: 1 ex. Lipina, OL, OL (J. Látalová)

24.02.2018: 1 ex. Šternberk, OL, OL (J. Beneš)

Výreček malý, *Otus scops*

14.04.2018: 1 ad. ex. Vlčnov, UH, ZL (P. Kunčík)

Lelek lesní, *Caprimulgus europaeus*

20.05.2018: 1 ex. Žárovice, PV, OL (T. Oplocký)

16.08.–07.09.2018: chyceno celkem 8 ex. Červenohorské sedlo, SU, OL (R. Lučan, R. Doležal a jiní)

29.08.2018: 2 ex. Tovačov, PR, OL (O. Boháč)
07.09.2018: 2 ex. Biskupice, ZL, ZL (J. Sviečka)
28.09.2018: 1 ex. Záhlinice, KM, ZL (J. Beran)

Vlha pestrá, *Merops apiaster*

21.08.2018: 110 ex. Přerov, PR, OL (J. Chytil, M. Vymazal)

*Budníček pruhohlavý, *Phylloscopus inornatus*

03.10.2018: 1 ex. chycen Biskupice, ZL, ZL (J. Sviečka; FK 71/2018)

09.–12.10.2018: 1 ex. Újezd, ZL, ZL (R. Strnad, J. Sviečka; FK 73/2018)

*Špaček růžový, *Pastor roseus*

23.–24.05.2018: 10 resp. 3 ad. ex. Krčmaň, OL, OL (I. Uřinovský a jiní; FK 15/2018)

27.05.2018: 1 ad. ex. Doloplazy, OL, OL (O. Boháč; FK 16/2018)

Celoevropská invaze se projevila i těmito výskyty na Olomoucku.

Konipas citronový, *Motacilla citreola*

15.04.2018: 1 ad. F Vrbátky, PV, OL (O. Boháč, D. Řezáč, T. Oplocký)

07.05.2018: 1 ex. Šumvald, OL, OL (M. Vavřík)

Linduška úhorní, *Anthus campestris*

30.08.2018: 1 ex. Hněvotín, OL, OL (O. Boháč)

05.09.2018: 1 ex. Vojnice, OL, OL (J. Vinterová)

Linduška horská, *Anthus spinoletta*

04.11.2018: 25 ex. Červenohorské sedlo, SU, OL

(O. Boháč, R. Lučan)

Brkoslav severní, *Bombycilla garrulus*

13.01.2018: 10 ex. Šternberk, OL, OL (T. Oplocký)

16.01.2018: 8 ex. Dalov, OL, OL (J. Beneš)

Další rok s minimem záznamů tohoto invazního druhu.

Slavík tmavý, *Luscinia luscinia*

11.05.2018: 1M Těšnovice, KM, ZL (J. Beran)

26.07.2018: 1 ex. Biskupice, ZL, ZL (J. Sviečka)

14.08.2018: 1 ex. Krčmaň, OL, OL (O. Boháč,
D. Řezáč)

17.08.2018: 2 ex. Ústín, OL, OL (O. Boháč)

17.08.2018: 1 ex. Vojnice, OL, OL (O. Boháč)

31.08.2018: 1 ex. Červenohorské sedlo, SU, OL
(R. Doležal)**Sýkořice vousatá, *Panurus biarmicus***

11.04.2018: min. 9 ex. Záhlinice, KM, ZL (J. Šafránek a jiní)

15.04.2018: Tovačov, PR, OL (L. Doupal)

18.11.2018: 15 ex. Chomoutov, OL, OL (M. Jurečka)

Sněhule severní, *Plectrophenax nivalis*

09.01.2018: 1 ex. Břest, KM, ZL (J. Walter)

14.01.2018: 1M Citov, PR, OL (A. Goebel)

05.02.-06.03.2018: 10-12 ex. Břest, KM, ZL
(Z. Němeček, P. Shromáždil a jiní)

17.11.2018: 1 ex. Chropyně, KM, ZL (R. Kubíček)

18.11.2018: 1 ex. Újezd, ZL, ZL (R. Strnad)

16.12.2018: 2M Mostkovice, PV, OL (T. Oplocký)

16.12.2018: 23 ex. Vlčnov, UH, ZL (J. Horák)

ZÁVĚR

V roce 2018 bylo z oblasti střední Moravy posuzováno a akceptováno Faunistickou komisí ČSO

Foto 9: Sněhule severní, *Plectrophenax nivalis*, Hrubčice 16.12.2019, foto: J. Polčák.

(FK ČSO) devět pozorování sedmi druhů ptáků. Dále bylo v tomto roce na střední Moravě zaznamenáno 16 druhů registrovaných FK ČSO.

Významné je druhé prokázání, i když neúspěšné, hnízdění labutě zpěvné, 5. středomoravský výskyt orla volavého, 8. středomoravský výskyt motáka stepního, 13. český výskyt keptušky stepní, nejpozdější jarní výskyt racka tříprstého v ČR, výskyty špačka růžového související s celoevropskou invazí. Pravidelným se stává tahový výskyt budníčka pruhohlavého, který byl zjištěn v dané oblasti již více než dvacetkrát.

Potěšitelný byl relativně častý výskyt některých dravců (káně bělochostá, orel křiklavý, královský a skalní či raroh velký).

Druhově ani početně nebyl tento rok nijak výjimečný na bahňáky a kachnovité, patrně díky suchu v případě bahňáků a díky mírné zimě u kachen.

Z hlediska hnízdění je patrný úbytek prakticky u všech skupin vodních ptáků, zejména je to výrazné a dlouhodobé u potápky černokrké a malé, prakticky u všech kachen či racka chechtavého.